

Fotó: Ian Joughin, PSC/A PL/UW

Minden idők leggyorsabb gleccsere!

A Grönlandon található híres Jakobshavn Isbræ, azaz "Jakobshavn gleccser" neve ismerősen csenghet, ugyanis úgy tartják, hogy ez hozta létre azt a jéghegyet, ami aztán a Titanic elsüllyedését okozta. Manapság viszont úgy is jogot tarthatna a hírnévre, mint Grönland, illetve az Antarktisz területén valaha mért leggyorsabb gleccser. Mindig is gyors volt – már az 1990-es években is a világ leggyorsabban mozgó gleccserei közt tartották számon – de amerikai és német tudósok igazolták, hogy jelenleg korábbi sebességének szinte négyszeresével mozog!

Ilyen tények megállapításához a tudósok különböző napokon készült műholdképeket tanulmányoznak. Azáltal, hogy megállapítják mennyit mozgott két nap alatt, ki tudják számolni a sebességét is. 2012 nyarán Ian Joughin és csapata a Washingtoni Egyetemről (University of Washington, Seattle, USA) megmérték a gleccser sebességét, ami 46 méter volt naponta. Viszonyításként, ez körülbelül két tenispálya hosszúságának megfelelő utat jelent 24 óra alatt! A jégár sebessége nyáron a legnagyobb, mert ilyenkor a melegek való kitettség miatt a gleccser eleje gyorsabban olvad. Normális esetben az élő lévő jégtömeg visszatartaná a jégár többi részét, de mivel az eleje olvad, így a hátulja is képes nagyobb erővel mozogni, összességében gyorsabb előre haladást eredményezve.

A gleccser mozgásának üteme nagyon fontos, mert a gyorsabb mozgás és olvadás következtében több vizet juttat az óceánokba, ami így tengerszint-emelkedéshez vezet világszerte. „Annyi tudunk, hogy 2000 és 2010 között ez a gleccser önmagában 1 mm-el járult hozzá a tengerszint-emelkedéshez. Nagyobb tempóval ennél valamivel jelentősebb mértékben járul majd hozzá az elkövetkező évtizedben” – magyarázza Ian.

Ian és tudós-kollégái kutatása fontos, mert segít nekünk, hogy el tudjuk képzelni, vajon mennyivel emelkedik a tengervíz szintje a jövőben, és hogy az vajon hatással lesz-e a partokon élő emberekre.

Jelen kiadvány az Európai Földtudományi Unió (EGU): 'Greenland's fastest glacier reaches record speeds' című sajtókiadványának gyerekeknek készült verziója. Az eredeti szöveget írta Jane Robb, szakmailag lektorálta Sam Illingworth és Timothy Lane, oktatási szempontból ellenőrizte Sally Dengg, magyarra fordította: Prokos Hedvig (geográfus, Magyarország). További információért (angol nyelven) látogass el ide: <http://www.egu.eu/education/planet-press/>.